

МЦПД

Міжнародний
Центр
Перспективних
Досліджень

01001, Україна, м. Київ, вул. Бориса Грінченка, 4, офіс 3.
Тел. (044) 279-88-23 | office@icps.kiev.ua | www.icps.com.ua

Inside Ukraine

16 жовтня 2014 року
№33

Зміст

Державні рішення 1

Президент підбив підсумки реалізації мирного плану 1

Прорив у антикорупційному законодавстві 3

Економічна ситуація 5

Донбас зазнав масштабних матеріальних втрат в результаті російської агресії 5

Спроби сепаратистів досягти «енергетичної автономії» 7

Політична конкуренція 9

Диверсифікація «по-приватівськи» 9

Зростаючий вплив Сергія Львовочкіна 10

Державні рішення

Критика експертів щодо помилок президентської адміністрації у інформаційній політиці стосовно питань Донбасу дала позитивні результати. Спілкування Президента з громадянами стало більш регулярним. Нещодавно він підбив підсумки першого місяця реалізації свого мирного плану. Головними досягненнями плану стало зупинення ворога на всій протяжності фронту та зниження кількості жертв. Мирне врегулювання конфлікту залишається для Президента єдиним можливим варіантом дій.

Тим не менше, Президент провів кілька регіональних поїздок з метою інспектування рівня обороноздатності та здійснив кілька кадрових призначень у силовому блоці. Новим викликом для Президента можуть стати спроби Росії дестабілізувати ситуацію у Києві через протести

радикальних груп і правоохоронців. Це питання можна вирішити, знайшовши та покаравши винних у провокаціях і заворушеннях.

Верховна Рада прийняла пакет антикорупційних законопроектів, запропонованих Петром Порошенком і Арсенієм Яценюком. У пакет ввійшли закони про прокуратуру, визначення кінцевих бенефіціарів юридичних осіб, антикорупційну стратегію, Національне антикорупційне бюро та Національну комісію з питань запобігання корупції. У той же день Президент створив Національну раду з питань антикорупційної політики зі схожими до Нацкомісії функціями. Це свідчить про те, що і Президент, і Прем'єр-міністр намагаються тримати питання боротьби з корупцією на особистому контролі, що ще раз підтверджує важливість цього питання для України.

Президент підбив підсумки реалізації мирного плану

12 жовтня 2014 року у своєму відеозверненні до громадян Петро Порошенко підбив попередні підсумки реалізації мирного плану та окреслив наступні кроки української влади на Донбасі. Той факт, що комунікація Президента з суспільством стає все більш регулярною, є надзвичайно позитивним. Саме завдяки подібному спілкуванню Петро Порошенко зможе

мобілізувати групи підтримки для своїх ініціатив, вибити ґрунт з-під ніг критиків його політики та протидіяти спробам Росії дестабілізувати ситуацію в Києві через активізацію радикальних груп і організацію антиурядових протестів.

Покращення комунікації Президента із суспільством

Результатами підписання домовленостей у Мінську Президент назвав зупинку наступу ворога по всьому фронту, досягнення режиму припинення вогню на значній протяжності лінії зіткнення та зниження кількості жертв. За місяць умовного перемир'я вдалося звільнити з полону 1500 українських військових, здійснити часткову ротацію військовослужбовців, посилити підрозділи технікою та створити кілька ліній оборонних споруд на Донбасі вздовж лінії зіткнення. До позитивних результатів Президент також відніс відновлення зруйнованої інфраструктури та налагодження соціального забезпечення у звільнених містах.

Петро Порошенко призначив головами Луганської і Донецької обласних адміністрацій ветеранів силових структур Геннадія Москаля й Олександра Кіхтенка відповідно. Враховуючи загрози терористичних актів і диверсійної роботи у звільнених містах і продовження збройного протистояння на деяких ділянках фронту, надання посад у місцевій виконавчій владі «силовикам» є цілком зрозумілим. Це рішення нагадує створення військових комендатур у прифронтовій зоні. Для ефективного управління територіями, які знаходяться під контролем української влади, доцільно також встановити нові межі адміністративних районів у Донецькій області, як це вже було зроблено нещодавно у Луганській.

Щодо наступних кроків з мирного врегулювання, Петро Порошенко наголосив на необхідності повного припинення вогню, створення 30-кілометрової буферної зони, встановлення Україною контролю на українсько-російському кордоні, в тому числі за допомогою безпілотних літальних апаратів, і збільшення моніторингової місії ОБСЄ до 1500 чоловік. Частиною мирного плану Петра Порошенка є також проведення 7 грудня 2014 року місцевих виборів на Донбасі відповідно до українського законодавства та за участю спостерігачів від ОБСЄ. Водночас Президент заявив про невизнання Україною результатів так званих виборів у сепаратистських республіках, призначених на 2 листопада 2014 року.

Також Президент зробив низку кадрових призначень у силовому блоці. Комітет з питань розвідки очолив Ігор Смешко. Було звільнено голову Державної прикордонної служби Миколу Литвина, на звільненні якого громадські активісти наполягали ще з початку літа, коли було захоплено Луганський прикордонний загін та налагоджено безперешкодне постачання зброї бойовикам через українсько-російський кордон у цій області. Ще одне звільнення зачепило міністерство оборони, де Валерія Гелетя замінили на Степана Полторака, керівника Національної гвардії, яка входить в структуру МВС, а не міністерства оборони. Однією з причин подібного призначення називають проблеми з матеріальним забезпеченням української армії, тоді як у Національній гвардії ці питання вдавалося доволі оперативно вирішити.

Напередодні призначення нового міністра оборони деякі підрозділи Національної гвардії, які раніше були частиною внутрішніх військ і брали участь у протистоянні на Майдані, провели акції протесту перед президентської адміністрацією з вимогою демобілізації. Солдат вдалося повернути на місце постійної дислокації, але вже наступного дня під Верховною Радою відбулися зіткнення радикально налаштованих груп з правоохоронцями. Ці два епізоди свідчать про намагання Росії розхитати ситуацію в країні через розпалювання антиурядових настроїв.

Для протидії подібним сценаріям Петру Порошенку необхідні ефективні силові структури, позбавлені від агентів впливу Кремля. Будь-які злочини, які можуть привести до дестабілізації ситуації в країні, мають неминуче вести до покарання відповідно до чинного законодавства. Той факт, що значна частина правоохоронців, прокурорів і суддів не була покарана за виконання завідомо злочинних наказів у період Євромайдану, сприяв лише замороженню проблеми та створенню цілого прошарку правоохоронців, які ще можуть бути використані Кремлем для власних цілей у боротьбі з українською владою.

На Донбасі губернатори зосередяться на питаннях безпеки громадян

Росія намагається розхитати ситуацію в Києві

Президент зробив низку кадрових призначень у силовому блоці

Прорив у антикорупційному законодавстві

Боротьба з корупцією є системною реформою, яка вплине на всі сфери життя суспільства: державне управління, правоохоронну систему, економіку і навіть оборону. На її першочерговості неодноразово наголошували як Президент і Прем'єр-міністр, так і всі ключові іноземні партнери України. Прийняття пакету антикорупційних законів 14 жовтня 2014 року створило юридичне поле для боротьби з корупцією. Тепер все залежить від того, як ці зміни впроваджуватимуться в життя і хто стане на чолі новостворених інституцій, відповідальних за боротьбу з корупцією.

Верховною Радою було прийнято закони про антикорупційну стратегію на 2014-2017 роки, про систему спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, про Національну комісію з питань запобігання корупції та про визначення кінцевих бенефіціарів юридичних осіб.

На якість боротьби з корупцією вплине також ухвалення закону про прокуратуру, який був прийнятий у першому читанні ще у жовтні 2013 року і тоді визначався як одна з обов'язкових умов, необхідних для підписання Угоди про Асоціацію з ЄС. Навіть після втечі Віктора Януковича та підписання Угоди про асоціацію реформа прокуратури протягом тривалого часу відкладалася через опір прокурорського лобі. Прийнятий закон позбавляє прокуратуру функції загального нагляду, яка дозволяла відомству проводити перевірки на будь-яких підприємствах, таким чином, значно посилюючи каральні можливості прокурорів і збільшуючи корупційні ризики.

Верховна Рада підтримала створення Національної комісії з питань запобігання корупції, яка стане центральним органом виконавчої влади, відповідальним за формування та реалізацію державної антикорупційної політики. Комісія створюється Кабміном і підзвітна

Антикорупційна реформа вплине на всі сфери життя суспільства

Прокуратуру позбавили функції загального нагляду

також йому. Вона складається з п'яти членів, які призначаються строком на чотири роки за результатами конкурсу. Члени комісії мають пройти спеціальну перевірку та не входять до керівних органів політичних партій принаймні протягом останнього року до призначення. Голова обирається комісією строком на два роки з числа її членів. Функціями нового органу є аналіз стану протидії корупції в Україні, розробка проєктів Антикорупційної стратегії, проведення досліджень з питань вивчення ситуації щодо корупції, ведення єдиних реєстрів декларацій чиновників і осіб, які вчинили корупційні правопорушення, а також співпраця з особами, які повідомляють про факти корупції.

У той же день Президент підписав указ про створення Національної ради з питань антикорупційної політики як консультативно-дорадчого органу при Президентові. Показово, що функції Нацради й Нацкомісії у багатьох випадках дублюються. Органи відмінні механізмом створення та підзвітністю: Нацкомісія підзвітна Кабміну та формується на основі конкурсу, члени Нацради призначаються Президентом і підзвітні йому ж. Основними завданнями Нацради є підготовка пропозицій Президентові щодо антикорупційної стратегії, системний аналіз стану протидії корупції в Україні, підготовка пропозицій щодо покращення взаємодії між суб'єктами, які борються з корупцією, оцінка виконання рекомендацій міжнародних організацій щодо боротьби з корупцією і науково-методичне забезпечення з питань протидії корупції.

Вище зазначені Нацрада та Нацкомісія не входять в систему спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції, до якої належать органи прокуратури, Національне антикорупційне бюро та спеціальні підрозділи по боротьбі з організованою злочинністю Міністерства внутрішніх справ. Координацію діяльності цих органів здійснює Генеральний прокурор і уповноважені ним прокурори.

Функції антикорупційної Нацкомісії і Нацради дублюються

Антикорупційне бюро є правоохоронним органом, який складається з одного центрального й семи територіальних управлінь, у яких можуть працювати до 700 співробітників. Діяльність політичних партій в бюро забороняється. Директор бюро призначається та звільняється Президентом України. Строк повноважень директора бюро — сім років. Конкурсний відбір кандидатів на посаду проводиться комісією, до складу якої входять три особи від Президента, три особи від Прем'єр-міністра і ще три — від Верховної Ради.

Антикорупційне бюро — аполітичний правоохоронний орган

Працівники бюро мають пройти спеціальну перевірку, а також психофізіологічне інтерв'ю з застосуванням поліграфа. Їм забороняється бути членами політичних партій і брати участь у розслідуваннях, якщо існує конфлікт інтересів. При цьому підрозділи внутрішнього контролю здійснюють моніторинг працівників бюро на предмет відповідності рівня життя доходам цього працівника. У випадку виявлення невідповідності працівника можуть притягнути до дисциплінарної відповідальності. Для співробітників бюро передбачається високий рівень оплати праці та значний соціальний пакет, що

покликані знизити корупційні ризики у агенції.

Антикорупційне бюро здійснює оперативно-розшукові заходи та досудове розслідування кримінальних порушень, віднесених до його підслідності, проводить перевірку чиновників і кандидатів на заміщення державних посад, співпрацює з особами, які повідомляють про корупційні правопорушення. Позитивним є те, що законом передбачено механізм захисту осіб, які повідомили про дані правопорушення.

Незважаючи на закиди, що прийняття пакету антикорупційних законів було продиктовано вимогами зовнішніх донорів і бажанням провладних сил «попіаритися» на темі боротьби з корупцією напередодні виборів, це стало величезним досягненням для українського суспільства. Антикорупційні закони створюють законодавче поле для боротьби з корупцією і нові аполітичні інституції, які будуть відповідальні за діяльність у цій сфері. Вже після виборів стане зрозумілим, яким чином будуть реалізуватися прийняті закони та хто очолить нові інституції.

Однак найголовнішим є те, що основи для боротьби з корупцією були закладені та розпочато інституційні перетворення у цій сфері.

Прийняття антикорупційних законів стало перемогою для суспільства

Економічна ситуація

Військові дії на Донбасі призвели до суттєвих прямих матеріальних втрат — транспортної та соціальної інфраструктури, житлових та комунальних об'єктів, руйнування промислових активів. Також Україна зазнає суттєвих непрямих економічних втрат, пов'язаних з призупинення економічної діяльності на Донбасі, порушенням функціонування промислових ланцюгів, які поєднують Донбас з іншими областями України. Оцінку збитків — як прямих та і непрямих — унеможливають військові дії в зоні АТО, що

так і не припинилися, незважаючи на досягнуте формальне перемир'я. Загальні прямі збитки можуть сягнути 10 млрд. доларів США.

Лідери ЛНР та ДНР домовляються з Росією про прямі поставки газу та електроенергії до регіону з метою встановлення «енергетичної автономії Донбасу». Дефіцит вугілля в енергетичному «кошику» України змушує нашу державу закуповувати додаткові обсяги палива у Російській Федерації. Крім того, уряд дозволив промисловим підприємствам самостійно імпортувати газ.

Втрати Донбасу від російської агресії

Військові дії на території Донбасу, що розпочалися всередині квітня цього року призвели як до суттєвих людських втрат, так і до масштабних матеріальних руйнувань, зокрема інфраструктурних, житлових і промислових. Неодноразово виникало питання про необхідність оцінки масштабу матеріальних втрат на Донбасі, що є необхідною умовою для розробки кошторису заходів по відбудові Донбасу та отриман-

ня фінансової та технічної допомоги. Здійснити кількісну оцінку втрат на Донбасі в умовах, коли військові дії фактично не припиняються, вкрай складно, оскільки практично кожного дня відбуваються нові руйнування як житлових, так і інфраструктурних та промислових

Кількісно оцінити втрати на Донбасі до повного припинення обстрілів неможливо

об'єктів внаслідок обстрілів. Відповідно попередня оцінка збитків є досить умовною. Також досить складно кількісно оцінити непрямі втрати від призупинення економічної діяльності на територіях, де проводилося АТО.

Попередні оцінки збитків постійно уточнюються та переглядаються в бік зростання. Зокрема всередині вересня віце-прем'єр Володимир Гройсман зазначив, що зруйновано 4500 житлових будинків, 4700 об'єктів системи енергопостачання, 217 об'єктів освіти, 132 промислових об'єкти, 45 об'єктів охорони здоров'я. Загальну суму прямих збитків Гройсман оцінив в 11,88 млрд. грн.

Наприкінці минулого тижня Глава Держагентства з відновлення Донбасу Андрій Ніколаєнко оцінив збитки від руйнування соціальної та комунальної інфраструктури в 20 млрд. грн. При цьому він не включив у цю суму промислової руйнування та втрати від знищення приватної власності, оцінити які зараз фізично вкрай складно.

За попередніми розрахунками міністерства економічного розвитку та торгівлі, на території Донецької та Луганської областей втрачено порядку 80% економічного потенціалу.

Втрата робочих місць сягнула від 50% для великих підприємств і до 80-90% для малих і середніх підприємств, що вказує про майже повну зупинку діяльності МСБ в зоні конфлікту. Зокрема, в Донецьку припинили свою роботу більше 90% об'єктів готельного, ресторанного та торговельного бізнесу.

В зоні військових дій не працює 90% МСБ

Оцінити значимість внеску Донецької та Луганської областей в українській економіці допоможуть наступні цифри — дані області займають 9% території України, на цих територіях створювалось 16% ВВП України, 25% промислового виробництва, 25% вітчизняного експорту. З точки зору наповнення бюджету Донецьк і Луганськ були дотаційними областями. За оцінкою МВФ, ці області забезпечували 11% податкових надходжень у загальний бюджет. Обсяг субсидування державних шахт складає близько 1% ВВП. В свою чергу зона, охоплена військовим конфліктом,

Донецьк та Луганськ є дотаційними областями

займає близько 3% території України, на ній створюється 8-10% ВВП та близько 15% промислового виробництва. Найважливіші промислові ресурси, які поєднують зону АТО та решту промисловості України — вугілля (кам'яне та коксівне) та залізна руда.

Падіння промислового виробництва у цих двох областях було найбільшим серед інших областей України і негативно вплинуло на показники промислової продукції загалом по Україні. За даними Державної служби статистики, в Донецькій області промислове виробництво впало на 58,7%, а в Луганській — на 85%. Хоча, як зазначають у відомстві, показники в Луганській області можуть бути уточнені. В секторальному зрізі найбільше падіння в регіоні було зафіксоване у вугільній промисловості, виробництві коксу, машинобудуванні, металургії, хімічній та легкій промисловості.

В цілому, основний масив витрат пов'язаний з військовими діями на Донбасі можна згрупувати наступним чином.

Прямі втрати:

- Руйнування житлового та комунального фонду;
- Руйнування транспортної інфраструктури (дороги, залізничні полотна, аеропорти, лінії електропередач);
- Руйнування промислових об'єктів, частина з яких або фізично знищена, або не підлягає відновленню в силу особливості технологічних процесів;
- Забезпечення житловими умовами, соціальною допомогою та робочими місцями внутрішніх переселенців з зони військового конфлікту.

Непрямі втрати:

- Збитки, спричинені припиненням економічної діяльності на постраждалих територіях;
- Збитки, спричинені порушенням виробничих ланцюгів;
- Втрата інвестиційної привабливості регіону зокрема та країни в цілому.

Зазначимо, що кошти на відновлення Донбасу повинні перевищувати суму самих прямих втрат, оскільки як інфраструктурні, так і промислові об'єкти відзначались високим рівнем зношеності. Зношеність багатьох виробництв регіону задовго до АТО оцінювала-

ся в 60-80%. Дані підприємства виробляють низькоконкурентну продукцію для відносно вузького сегмента ринку — значна частка продукції експортувалась в Росію. Однак на найближчий час російський ринок для цих підприємств втрачено. Україна в січні-серпні 2014 року скоротила експорт товарів до Російської Федерації на 25,5%, до кінця року ця цифра може збільшитись приблизно до 35-40%.

Для того, щоб економічна діяльність підприємств Донбасу була ефективною, недостатньо відновити їхню роботу. Потрібні модернізація

Зношеність багатьох виробництв регіону задовго до АТО оцінювалася в 60-80%

і часткова переорієнтація на інші ринки збуту. Відтак має сенс при відбудові регіону впроваджувати енергозберігаючі, екологічні та інноваційні технології, що дозволить суттєво підняти конкурентоспроможність промисловості регіону і підвищити його інвестиційну привабливість. При цьому більшість міжнародних експертів зазначають, що ситуація в Україні є унікальна та не має аналогів в світовій практиці, тому Україна потребує пошуку нових моделей відбудови пошкоджених територій і соціалізації внутрішніх переселенців.

Відбудова Донбасу повинна супроводжуватися масштабною модернізацією промисловості та інфраструктури

Спроби сепаратистів досягти «енергетичної автономії»

В той час як українська влада відстоює національні інтереси у затяжних переговорах з «Газпромом» за посередництва Єврокомісії, так звані ДНР та ЛНР ведуть свої переговори з Росією відносно поставок газу. У цій ситуації незрозуміло, на яких умовах і хто платитиме за російський газ для бойовиків. Можливі два сценарії: перший — Росія збільшуватиме український газовий борг, включаючи туди поставки вуглеводнів до ЛНР та ДНР; другий — Кремль постачає газ до регіонів зайнятих сепаратистами у вигляді гуманітарної допомоги. Навіщо це потрібно Росії? По-перше, як внутрішній чинник для підтримки рейтингу діючого президента, який рятує від гуманітарної кризи та енергетичного голоду український Схід; по-друге, пряма залежність ДНР та ЛНР від російського газу зробить ці маріонеткові утворення ще більш підконтрольними та керованими.

За словами прес-секретаря РНБО Андрія Лисенка, керівництво ЛНР шукає можливість перемкнути розподільні мережі області на поставки газу з Росії, відключивши північні райони Луганської області, які перебувають під контролем української влади. Теоретично, сепаратисти мають можливість домовитись з Кремлем про прямі поставки газу та встановити «енергетичну автономію Донбасу». Втім,

наміри бойовиків безпосередньо загрожують стабільній роботі української ГТС. Адже територією конфлікту проходить магістральний газопровід «Союз», котрий забезпечує 25% транзиту російського газу до Європи. Вказана газова магістраль, окрім євротранзиту, забезпечує доставку газу до низки районів України. В зоні бойових дій знаходяться Вергунське та Краснопопівське ПСГ, котрі дозволяють зберігати близько 200 млн. куб. м газу та використовувались для газопостачання до Луганщини та Донеччини. На підконтрольній сепаратистам території знаходиться 71 газорозподільна станція. Звісно, що терористи у будь-який момент можуть блокувати роботу цих станцій, а це дозволить російському «Газпрому» звинуватити Київ у крадіжках транзитного газу та поставити під сумнів надійність газотранспортного маршруту українською територією.

8 та 9 жовтня після потужного обстрілу бойовиками Луганської ТЕС в м. Щастя пошкоджено два трансформаторних блоки. Без світла залишились Северодонецький, Рубіжний, Алчевський, Перевальський, Білокуракінський та Лисичанський райони. Нагадаємо, що під час бойових дій 2 липня Слов'янська ТЕС була зруйнована, а на її відновлення потрібно 400 млн. грн. та понад півроку. Нині ТЕС в місті

Щастя залишається єдиним джерелом енергії на всю область. У плани терористів входить знищення цього стратегічного об'єкту, щоб паралізувати роботу великих підприємств та шахт, котрі знаходяться на територіях, підконтрольних українським військам. Водночас, ватажок ЛНР Ігор Плотницький повідомив про проект будівництва лінії електропередач з Росії.

Через бойові дії в регіоні 80% шахт не працюють, тому більшість ТЕС і ТЕЦ відчують гострий дефіцит вугілля та нестачу газу і знаходяться на межі зупинки. Хоча Міненерго і санкціонував імпорту вугілля з ПАР і Польщі, дефіцит цього ресурсу все рівно зберігається на рівні 5 млн. т. Сировина для українських енергогенеруючих підприємств є

в Росії. Дефіцит енергоресурсів примушує національні приватні компанії закуповувати додаткові обсяги вугілля у Російської Федерації. В результаті, українські енергохолдинги вимушено фінансують вугільну промисловість держави, яка цілеспрямовано зруйнувала національну вуглевидобувну галузь. Більш того, кошти від експорту вугілля можуть використовуватися для фінансування терористів на Сході.

7 жовтня на розширеному засіданні уряду прем'єр-міністр Арсеній Яценюк повідомив, що уряд не перешкоджатиме самостійному імпорту газу промисловими підприємствами (раніше весь імпортований газ належав НАК «На-

фтогазу України»). НАК «Нафтогаз» заявив, що відповідно до чинного законодавства та норм європейського енергетичного права він готовий надати транспортну інфраструктуру для доставки газу на такі підприємства. За таких обставин єдиним постачальником газу для енергозатратних підприємств є Російська Федерація. Механізм взаємодії простий: підприємство укладає договір з Росією, далі — контракт про транзит з «Укртрансгазом» і на завершальному етапі — угоду з облгазом або міськгазом.

Враховуючи реалії нинішньої ситуації й обмеженість реверсних поставок блакитного палива з Європи, український уряд навіть після примусового обмеження споживання газу промисловими підприємствами на 20% не в змозі задовольнити потреби останніх в енергоресурсах. Дозвіл промисловим підприємствам самостійно вирішувати питання щодо додаткових поставок енергоресурсів на коротку перспективу (тактичний хід) є прийнятним, позаяк дозволить уникнути зупинки підприємств та забезпечить повний робочий цикл і соціальну стабільність регіону. Проте в умовах гібридної та інформаційної війни залишається загроза використання Росією енергетичного фактору як інструменту дискредитації центральної влади в очах промислового Півдня та Сходу України.

Уряд не перешкоджатиме самостійному імпорту газу промисловими підприємствами

Україна планує закуповувати додаткові обсяги вугілля у Росії

Політична конкуренція

На виборах українські олігархи традиційно роблять ставки на різні політичні проекти, щоб захистити свої політичні й економічні інтереси в майбутньому. Під час цієї виборчої кампанії на перший план виходять Ігор Коломойський і Сергій Львовичкін. Хоча Костянтин Жеваго, Ігор Єремеев і Віктор Пінчук потенційно можуть отримати від трьох до п'яти місць у парламенті, їхній вплив набагато менший.

Команда Ігоря Коломойського зосередилася на виборах у мажоритарних округах і може отримати вплив на 20-30 депутатів у наступній Верховній Раді. Сергій Львовичкін переключився на самостійні партійні проекти. Люди, близькі до колишнього голови президентської адміністрації, присутні у прохідній частині

списку «Блоку Петра Порошенка», «Сильної України», «Опозиційного блоку». Водночас найбільша ставка робиться на Радикальну партію Олега Ляшка, популярність якої після інформаційних атак команди Коломойського почала знижуватися.

При формуванні більшості Петру Порошенку доведеться урівноважувати інтереси Сергія Львовичкіна та Ігоря Коломойського. В той же час суспільство очікує від обох політиків більшої публічності з більш чітким викладом свого бачення розвитку України і свого місця в українській політиці. Це відбудеться лише тоді, коли кожен з олігархів зосередиться на одному політичному проекті, а не на ідеологічно різнонаправлених, як це відбувається зараз.

Диверсифікація «по-приватівськи»

Зумівши попередити розвиток сепаратистських сценаріїв у Дніпропетровській області та доклавши багато зусиль до боротьби з терористами та російськими військами у зоні АТО, команді Ігоря Коломойського вдалося значно наростити свій політичний капітал. Вплив умовної групи «Приват» на процеси в Україні настільки зріс, що напередодні парламентських

Команді Коломойського вдалося наростити свій політичний капітал

виборів очікувалося, що Ігор Коломойський створить власну політичну силу. Однак голова Дніпропетровської обласної держадміністрації і один з найзаможніших бізнесменів України вирішив зробити ставки на різні партії. Він делегував своїх представників у «Блок Петра Порошенка» та «Народний фронт» і висунув низку рейтингових кандидатів у мажоритарних округах. Загалом Ігор Коломойський отримує можливість впливати на дії 20-30 депутатів у майбутньому парламенті.

Базовим регіоном для групи є Дніпропетровська область. З 17 виборчих округів цього регіону люди Ігоря Коломойського можуть отримати перемогу на 11: троє були висунені «Блоком Петра Порошенка», п'ятеро ідуть самовисуванцями, ще три потенційних переможці є народними депутатами від групи «Економічний розвиток» Віталія Хомутинніка, вплив на яку теж приписують Ігорю Коломойському.

Також команда Коломойського висуває своїх кандидатів по мажоритарці в областях, де група «Приват» має потужні підприємства — Волинській та Івано-Франківській. Тут перемогу в округах можуть здобути ще чотири представника групи.

У «Блоці Петра Порошенка» простежуються зв'язки Ігоря Коломойського з трьома кандидатами з першої сотні списку: Ігорем Палицею (33 місце), Андрієм Богданом (74 місце) і В'ячеславом Фрідманом (99 місце). У «Народ-

ному фронті» таких двоє: Юрій Береза (10 номер) і Юрій Савчук (22 місце). 28 місце у списку «Сильної України» отримав пов'язаний з «Приватом» Павло Кравченко.

Прихований резерв впливу Ігоря Коломойського полягає ще й в тому факті, що у виборах беруть участь 23 представника групи «Економічного розвитку», з якою він має позитивний досвід співпраці.

Ігор Коломойський зробив ставку на провладні «Блок Петра Порошенка» та «Народний фронт», а також на мажоритарників, які в більшості своїй зазвичай приєднуються до пропрезидентської більшості. Це свідчить про те, що в середньостроковій перспективі група «Приват» і надалі підтримуватиме політику Президента, водночас залишаючи завдяки своїм мажоритарникам простір для маневру.

Коломойський зробив ставку на провладні партії і мажоритарників

Зростаючий вплив Сергія Львовочкіна

Під час парламентських виборів 2012 року так звана «газова група» Львовочкіна-Фірташа-Бойка зосередилася на висунанні кандидатів у мажоритарних округах. Їхня квота у списку Партії регіонів була незначною, але представники групи автоматично отримали впливові посади у виконавчій владі. Тим не менше, у 2012 році журналісти пов'язували Сергія Львовочкіна з низкою депутатів у прохідній частині «Удару».

На нинішніх парламентських виборах Сергія Львовочкіна пов'язують вже не з окремими депутатами, а з цілими партійними проектами, головним з яких є Радикальна партія Олега Ляшка. Ця партія досягла піку своєї популярності у липні цього року з активізацією АТО. Після оголошення перемир'я у вересні 2014 року вона переключилася на тему боротьби з олігархами та народної люстрації, але публіка потрохи втомлюється від популізму. Це призвело до того, що рейтинг Радикальної партії пішов вниз. Серйозним фактором падіння рейтингу стала потужна інформаційна кампанія медіаімперії Ігоря Коломойського проти Олега

Сергія Львовочкіна пов'язують з низкою партійних проектів

Ляшка та Сергія Львовочкіна. З нинішнім рейтингом у 8% і низхідною тенденцією Радикальна партія може розраховувати на фракцію з 20-30 депутатів у майбутньому парламенті. Це серйозний аргумент при переговорах з Петром Порошенком. Крім того, більшість кандидатів у списку не є відомими політиками, бізнесменами чи громадськими діячами, а тому вони будуть слухняним інструментом при захисті інтересів ідейного натхненника проекту. Виняток становлять представники добровольчих батальйонів, які можуть бути схильними до більш самостійної гри.

Сам Сергій Львовочкін значиться у списку «Опозиційного блоку» під номером 12. Ця реінкарнація Партії регіонів має доволі низькі шанси на проходження в парламент, але подолання 5-відсоткового бар'єру дасть депутатські мандати 13-15 кандидатам зі списку. Таким чином, або Сергій Львовочкін впевнений, що ця партія все ж подолає прохідний бар'єр, або він хотів відвести своєю присутністю у списку увагу громадськості від інших своїх

Сергій Львовочкін -12-ий номер у списку «Опозиційного блоку»

партійних проєктів. Цілком можливо, що зіграють обидві мотивації.

Очолив «Опозиційний блок» Юрій Бойко, близький до колишнього голови президентської адміністрації. Організаційним каркасом цього проєкту стала Партія розвитку України, створення якої курували Юрій Мірошниченко та Сергій Ларін, теж близькі до Сергія Льовочкіна люди, які тепер знаходяться у верхній частині списку «Опозиційного блоку». Четверть кандидатів першої двадцятки списку можна прив'язати до колишньої «газової групи».

Група отримала сильне представництво і у «Сильній Україні» Сергія Тігіпка. Ця партія має кращі шанси на потрапляння в майбутній парламент, ніж «Опозиційний блок». Оскільки обидві сили грають на одному електоральному полі, їхнє протистояння останнім часом загострилося. Одним з лідерів «Сильної України» є Валерій Хорошковський, який є самостійним політиком і бізнесменом, але тим не менше, завжди мав тісні відносини з Сергієм Льовочкіним. У прохідній частині списку «Сильної Укра-

їни» журналісти знайшли чотирьох осіб, яких вони пов'язують з Валерієм Хорошковським, і три особи, близьких до Дмитра Фірташа.

Депутати, які у 2012 році пройшли за списками «Удару» і яких тоді віддалено пов'язували з Сергієм Льовочкіним, потрапили також у першу сотню пропрезидентського «Блоку Петра Порошенка». За відповідною квотою «Удару» балотується п'ять таких кандидатів.

Деякі з представників «газової групи» балотуються і по мажоритарці, але їх набагато менше, ніж було у 2012 році.

Якщо всі ставки Сергія Льовочкіна на виборах зіграють, він може отримати умовний вплив на понад 50 депутатів у майбутньому парламенті. Оскільки політик підтримує ідеологічно різнонаправлені проєкти, він матиме можливість впливати як на провладні партії, так і на можливу опозицію. Цей факт зміцнює і так сильні позиції Сергія Льовочкіна в українській політиці в довгостроковому плані.

Політик матиме вплив і на провладні партії, і на опозицію

Метою публікації є надання об'єктивної інформації про поточні політичні події в Україні та поглибленого аналізу головних тенденцій внутрішньополітичного життя в державі. Подібний аналіз допоможе розставити пріоритети у справі проведення реформ у різних сферах державної політики та оцінити якість державних рішень з точки зору їх впливу та послідовності. Окрема увага приділяється оцінці політичної конкуренції в Україні та здатності ключових політичних гравців реагувати на виклики часу.

*@2014 Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД)
У разі цитування обов'язкове посилання на МЦПД*

Автор ідеї: Віра Нанівська

Відповідальний за проект: Ярослав Ковальчук

Відповідальні за розділи:

«Державні рішення» — Ярослав Ковальчук

«Економічна ситуація» — Василь Поворозник

«Політична конкуренція» — Ярослав Ковальчук

Колектив експертів МЦПД:

Віра Нанівська, Ярослав Ковальчук, Василь Поворозник, Ангела Бочі, Анатолій Октисюк, Олена Захарова, Володимир Притула, Василь Філіпчук